

A HŐSTRESSZ HATÁSA ÉS A VÉDEKEZÉS LEHETŐSÉGEI A HUSMARHATARTÁSBAN

Dr. Stefler József

**Aberdeen Angus és Galloway Tenyésztők
Egyesülete**

PROBLÉMAFELVETÉS

- A szarvasmarha a melege érzékeny
Védekezés lehetősége?

-
- -klimatizáció

-
- -árnyékolás

-
- - testszin befolyásolása ???

-

KISÉRLET CÉLKITÜZÉSE

- Hasonló típusu de eltérő színű husmarhák teljesítményének összehasonlítása legeltetési viszonyok között
- Van-e különbség a különböző színű állatok hőtűrésében?
- Van-e esély a testszín befolyásolása révén a hőtűrő-képesség fokozására?

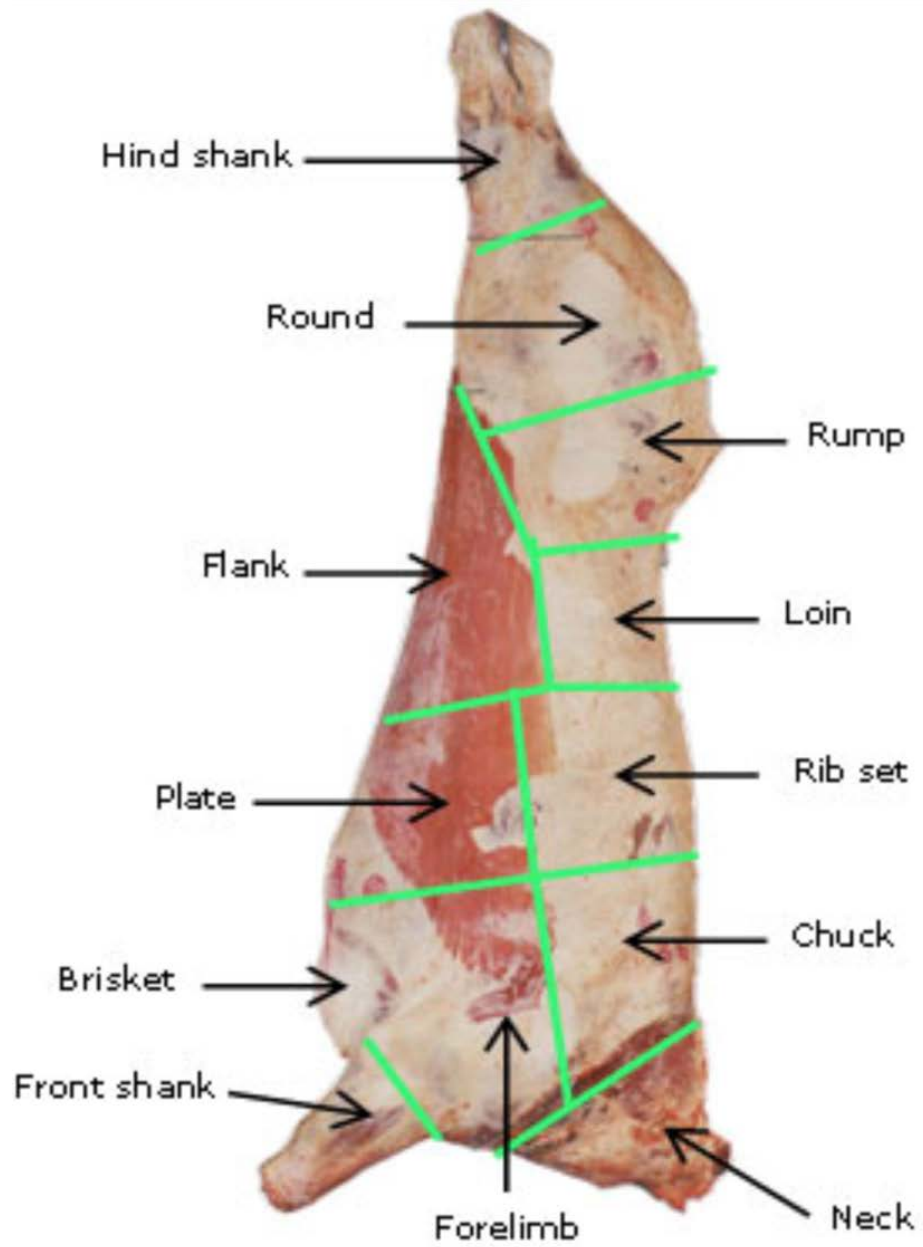

A MURRAY GREY FAJTA FŐBB JELLEMZŐI

- Közepes testtömeg (tehén 550-600 kg)
- *Ezüst színű*
- Genetikailag szarvtalan
- Kiváló anyai tulajdonságok (koraérő, könnyen ellő)
- Növekedési erélyközepes
- Husformák jók
- Vágóértékét és husminőségét az „angus” kategóriába sorolják a minősítők

Kísérleti körülmények, módszerek

°C

48.8

MAX

50.2

MODE

SET

T/DN

Különböző husmarhafajták hőstressz érzékenysége (2016-2017 évi adatok)

Fajta	n	HPI 75-80		HPI 80-85	
		Testfelület C°	Rectalis C°	Testfelület C°	Rectalis C°
Murray grey	47	37,9*	37,2**	38,6*	37,9**
Fekete angus	43	43,2	39,2	45,7	40,0
Vörös angus	67	42,4	39,2	44,3	39,3

Hőstreszz-érzékenység angus, murray grey és keresztezett állományokban (2019, HPI75-80)

Fajta/genotipus	n	Testfelület őmérséklete C°
Aberdeen angus fekete	16	48,97*
Aberdeen angus vörös	70	44,69
Murray Grey	24	38,28*
Angus x Murray grey (F)	60	43,34

Murray grey és angus borjak növekedése a szoptatási időszakban (2016-2017 évi adatok)

FAJTA	n	Szül.suly kg	Válazt.suly kg	Sgy.válasz- tásig g/nap	205 napos suly kg
Murray Grey	47	30,9	234,5	1126*	261,7
bika	24	32,1	255,5*	1203**	278,4
üsző	23	29,7	216,9	1063	247,6
Fekete angus	41	33,1	224,3	1029	244,0
bika	23	35,2	222,8	1037	247,7
üsző	18	31,0	225,9	1021	240,3
Vörös angus	61	33,4	237,2	1073	253,3
bika	36	34,2	236,8	1085	256,3
üsző	25	30,6	238,9	1062	248,3

Murray grey és angus borjak gyarapodása a legeltetés különböző időszakaiban (2017)

Időszak	Murray grey n=47	Fekete angus n=41	Vörös angus n=61
Sgy. g/nap máj-jun	1163	1129	1159
Sgy. g/nap jul-aug	944*	752	818
Sgy. g/nap választásig	1126*	1029	1073

Különböző fajtájú és ivaru borjak súlygyarapodás-csökkenése a nyári hónapokban (2017)

FAJTA	IVAR	n	g/nap
Murray Grey	bika	21	178,5*
	üsző	23	88,9*
Fekete angus	bika	9	455,8
	üsző	13	314,2
Vörös angus	bika	14	437,5
	üsző	10	451,1

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK 1.

- **Mindhárom genotípus teljesítménye a fajtára jellemző határokon belül mozgott**
- **A vizsgálat helyszínén a körülmények megfelelőek voltak, a genetikai képességek kibontakoztatását sem a legelő sem a menedzsment nem korlátozta**
- **A súlygyarapodás a legeltetés alatt a genotípustól, ivartól, évjárattól függően ingadozott**

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK 2.

- A bőrfelszín hőmérséklete szoros kapcsolatban van a bőr színével. A fekete színű állatok testfelülete az intenzív napsugárzás hatására erősebben felmelegedik mint az ezüstszürke színűeké. A vörös színű állatok reakciója a két szélső érték között volt.**
- A testfelszín és a belső testhőmérséklet különbsége a hősokk mértékét jelzi. Fekete bőrszín esetén ez a különbség elérheti a 10 C fokot is. Néhány esetben a borjak kezelésére is szükség volt.**
- A szürke színű állatoknál azonos hőterhelés mellett alig volt különbség a testfelszín és a belső hőmérséklet között**

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK 3.

- **A nyári hónapokban a legelő állatok súlygyarapodása visszaesik.**
- **A súlygyarapodás csökkenés mértéke összefüggésben van a testszinnel**
- **A szürke testszinű állatok a nyári melegben fölényben vannak a vörös ill. fekete színű állatokhoz képest.**

Jövőre vonatkozó gondolatok

-A vizsgálatokat célszerű folytatni, több évjárat és a mérésszám növelése a megbízható következtetések záloga

-Az adatgyűjtésbe be kell vonni egyéb tulajdonságokat is. (Reprodukció, selejtezés)

-.A SZIN SZEREPE A LEGELTETÉSES ÁLLATTARTÁSBAN FELÉRTÉKELŐDIK Ez új szempont és új lehetőség a nemesítésben!!!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET
Jó szezont kívánok a
tenyésztőknek!